

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 157/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. D., Ž., zastúpeného advokátkou Mgr. I. Š., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 18 C 72/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. D. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2007 doručená sťažnosť M. D., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. I. Š., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 C 72/03, ktorou sťažovateľ navrhoval ústavnému súdu vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I. sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 72/03 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 250.000,-Sk, ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I. je povinný uhradiť advokátke Mgr. I. Š. trovy konania vo výške 8.190,-Sk do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že je ako žalobca účastníkom dosiaľ právoplatne neskončeného súdneho konania okresným súdom vedeného pod sp. zn. 18 C 72/03, ktorého predmetom je náhrada škody. Žalobu doručil okresnému súdu 22. apríla 2003 a rozšíril ju podaním z 10. júna 2005. Okresný súd vo veci 19. mája 2003 požiadal Okresný súd Žiar nad Hronom o zaslanie spisu sp. zn. 1 T 360/94, 20. októbra 2005 pripustil zmenu a doplnenie žaloby, v rovnaký deň vyzval sťažovateľa na doplnenie listinných dokladov, 3. decembra 2007 uznesením zamietol návrh sťažovateľa na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a vo veci nariadil termín prvého pojednávania na 15. január 2008. Medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu uplynul značný čas, dokonca celé roky, od podania žaloby uplynuli štyri roky, počas ktorých sa neuskutočnilo žiadne pojednávanie vo veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol a ani nepreukázal pripojenými listinami, že sa v priebehu konania vedeného okresným súdom sťažoval na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu, a požadovaný nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia neodôvodnil žiadnymi dôvodmi.

Z pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 72/03 ústavný súd zistil, že žalobca v označenej veci doručil okresnému súdu 22. apríla 2003 žalobu, ktorou sa domáhal náhrady škody na zdraví v sume 24 538,10 Sk. Škoda na zdraví žalobcovi vznikla 8. mája

1994 pri dopravnej nehode ako spolujazdcovi, osoba, ktorá dopravnú nehodu spôsobila, bola uznaná právoplatným rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 1 T 360/04 z 26. októbra 1994 vinnou z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona a sťažovateľ bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na občianskoprávne konanie. Žalovaná poisťovňa plnila sťažovateľovi bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia i náhradu straty na zárobku, avšak podľa názoru sťažovateľa všetky tieto plnenia mu boli vyplatené v nesprávnej výške, keď žalovaná poisťovňa krátila bezdôvodne plnenie o 30 % z titulu údajného spoluzavinenia sťažovateľa na vzniknutej škode. Zaplatenia rozdielu týchto plnení sa preto sťažovateľ domáha proti žalovanej poisťovni v konaní pred okresným súdom.

Po doručení žaloby okresný súd vyzval žalovaného 28. apríla 2003 na podanie vyjadrenia k žalobe a požiadal Okresný súd Žiar nad Hronom o pripojenie spisu sp. zn. 1 T 360/04. Žalovaný doručil okresnému súdu vyjadrenie 5. júna 2003, toto vyjadrenie okresný súd 12. júna 2003 doručoval sťažovateľovi. V čase od 12. júna 2003 do 20. októbra 2005 nevykonal okresný súd vo veci žiaden úkon. Po tom, čo sťažovateľ doručil 10. júna 2005 doplnenie žalobného petitu, okresný súd uznesením č. k. 18 C 72/2003-62 z 20. októbra 2005 pripustil zmenu návrhu, sťažovateľovi bolo uznesenie doručené 31. októbra 2005. V rovnaký deň vyzval okresný súd sťažovateľa na doloženie listinných dôkazov. V období od 20. októbra 2005 do 3. decembra 2007 okresný súd vo veci nekonal. Uznesením sp. zn. 18 C 72/2003 z 3. decembra 2007 okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov s odôvodnením, že navrhovateľ v konaní o náhradu škody je v takomto prípade zo zákona od povinnosti platiť súdne poplatky osobne oslobodený. V rovnaký deň určil okresný súd termín pojednávania vo veci na 15. január 2008 a vyzval odporcu na doloženie listinných dôkazov. Sťažovateľ podaním zo 14. januára 2008 navrhol okresnému súdu pripustenie ďalšieho rozšírenia žaloby. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 15. januára 2008, zúčastnili sa ho obaja účastníci, ktorí boli aj vypočutí, bola pripustená zmena petitu navrhovaná sťažovateľom podaním zo 14. januára 2008 a pojednávanie bolo odročené na 6. marec 2008 s tým, že na toto pojednávanie bude opätovne predvolávaný svedok, ktorý sa nedostavil na pojednávanie konané 15. januára 2008.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi prvostupňového súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, aj po nadobudnutí účinnosti nového čl. 127 ústavy, zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03).

Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ - ktorý je kvalifikovane právne zastúpený - sťažnosť na prietahy v konaní nepodal a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008